

MAIATZAREN 30EKO 76/2023 DEKRETUAREN II. ERANSKINA

BATXILERGOKO JAKINTZAGAIAK**ATZERRIKO LEHEN HIZKUNTZA**

Egungo gizartearen bilakaera bizkorra eta haien askotariko loturak direla eta, gizabanakoei gero eta globalagoa, kulturartekoagoa eta eleaniztunagoa den egungo errealitatearekin konprometitutako herritartasun independente eta aktibo bat gauzatzen lagunduko dieten kompetentziak garatu behar dira. Kultura Demokratikorako Konpetentzien Erreferentzia Esparruan adierazten denez, kulturalki anitzak diren egungo gizarteetan prozesu demokratikoei kulturarteko elkarrizketa behar dute. Beraz, hainbat hizkuntzatan komunikatzea funtsezkoa da kultura demokratikoa garatzeko. Europako Hezkuntza Esparruaren ideia berran, hizkuntza bat baino gehiagotan komunikatzei esker mugak ez dira hezkuntza eta prestakuntzarako oztopo. Horrela komunikatzeko aukerak, gainera, nazioartekotzea eta mugikortasuna bultzatzen ditu eta beste kultura batzuk ezagutzea eta ikasleen ikuspegiak zabaltzea ahalbidetzen du. Beraz, gure hezkuntza-sistemak elebitasuna ziurtatzeko duen erronkari pertsona eleaniztunak lortzeko helburua gaineratu behar diogu. Pertsona eleaniztun horiek gai izan beharko dute gutxienez atzerriko hizkuntza batean eraginkortasunez, jarioarekin eta zuzentasunez ulertzeko, adierazteko eta elkarreragiteko. Halaber, kulturarteko kontzientzia aberastu eta zabaltzeko beharko da.

Atzerriko Lehen Hizkuntza jakintzagaia lagungarria da Batxilergoko funtsezko kompetentziak eskuratzeko, eta zuzenean parte hartzen duen kompetentzia eleaniztunaren lorpenarekin. Izan ere, kompetentzia horrek ikaskuntzarako eta komunikaziorako hainbat hizkuntza era egoki eta eraginkorrean erabiltzea dakar. Kompetentzia eleaniztunak, komunikazio-dimentsioa ez ezik, ikasleak hizkuntza-, arte- eta kultura-aniztasuna ezagutzera, kritikoki baloratzera eta errespetatzera eramaten dituzten eta gizarte demokratiko batekin konprometitutako herritartasun independente eta aktibo bat gauzatzen laguntzen duten alderdi historikoak eta kulturartekoak ere biltzen ditu. Horrez gain, ingurune digitaletan hobeto moldatzea eta atzerriko hizkuntzaren bidez bideratutako kulturetara hurbiltzea (prestakuntza- eta ikaskuntza-eragile gisa zein informazio- eta gozamen-iturri gisa) ahalbidetzen die ikasleei. Bestalde, pentsamendu kritiko eta sortzailearen garapena, herritartasun digital aktibo, zibiko eta gogoetatsu bat gauzatzea, informazio-alfabetatzea eta informazioaren eta komunikazioaren teknologien erabilera segurua, etikoa, iraunkorra eta arduratsua ere oso ikaskuntza-elementu garrantzitsuak dira jakintzagai honetan. Hortaz, hizkuntza-komunikaziorako kompetentzia eta kompetentzia eleaniztuna lortzen ez ezik, Batxilergo amaitzean funtsezko kompetentziak garatzen eta eskuratzen ere laguntzen du.

Jakintzagai honek atzerriko hizkuntzan era egokian eta eraginkorrean komunikatzea eta hizkuntza-errepertorio indibiduala aberastea ahalbidetzen die ikasleei, eta esperientzia propioak baliatu behar dira familia-hizkuntzetan, EAEko hizkuntza koofizialetan eta atzerriko gainerako hizkuntzetan komunikazioa hobetzeko. Hizkuntza-jakintzagaien komunikazio-izaera eta izaera instrumentala dela eta, nabaria da gainerako jakintzagaiei egiten dien ekarpena. Izan ere, hizkuntzak ikastearen oinarriko helburua da etapa bakoitzaren berezko komunikazio-egoeretara egokitutako askotariko testuak era koherente, kohesionatu eta zuzenean ulertu eta ekoizteko gaitasuna garatzea, bizi osoko ikaskuntzarako oinarriak finkatzeko, testuinguru formaletan, informaletan eta ez-formaletan. Hizkuntza erabiltzen ikastea problemak aztertzen eta ebazten, planak egiten, erabaki-prozesuei ekiten eta komunikazio-egoera bakoitzeko estrategia egokiak erabiltzen ikastea ere bada. Ikasleek, edukiarekin batera, jakintzagai bakoitzaren berezko adierazpideak ikasi behar dituzte. Beharrezkoa da, beraz, edukia eta hizkuntza integratzea, eta, ildo horretan, ikas-egoeren bidez planteatutako diziplinarteko lana ezinbestekoa da ikasleek jakintzagai bakoitzaren berezko diskurtso-generoak barnerratzeko. Era berean, jakintzagai guztiek laguntzen dute ahozko eta idatzizko produkzio- eta hartze-prozesuen hobekuntzan, baita produkzio- eta hartze-prozesu multimodalen hobekuntzan ere.

Batxilergoan, atzerriko hizkuntzaren jakintzagaiko kompetentzia espezifikoek Oinarriko Hezkuntza amaitzean eskuratutako kompetentziak sakontzea eta zabaltzea dakarte. Gainera, etapa berri honen oinarria izango dira, eta ikasleen errepertorioa eta esperientzietatik abiatuta garatuko dira. Horrek guztiak

ulermen, ekoizpen, interakzio eta bitartekotzako komunikazio-jardueren eta komunikazio-estrategien garapen handiagoa dakar. Etapa honetan, aniztasunari erantzutera eta elkar ulertzeko eta ulertzeko arazoetan laguntzera eta haiek konpontzera bideratutako jardueratzat hartzen da bitartekotza. Progresioak, halaber, hizkuntzen funtzionamenduari eta ikasleen erreperitorio indibidualetako hizkuntzen arteko erlazioei buruzko gogoeta kritikoagoa eta sistematikoagoa dakar. Konpetentzia espezifikoen, gainera, kulturarteko egoerak kudeatzeko beharrezkoak diren jakintzak neurri handiagoan sakontzea eta hizkuntza-, arte- eta kultura-aniztasunaren balorazio kritikoa egitea eta horretara egokitzea dakarte, elkar ulertzea sustatzeko eta kultura partekatu bat garatzen laguntzeko.

Jakintzagaiko ebaluazio-irizpideek, nolana ere, ikasleek Batxilergoko etapa amaitzean dituzten konpetentzia espezifikoen eskuratzeko-maila ezartzen dute, eta, beraz, konpetentzia horiei lotuta daude. Beren konpetentzia-formulazioan, ikasleek eskuratu beharreko prozesua edo gaitasuna, aplikatzeko testuinguru edo modua eta prozesu edo gaitasun horren erabilera adieraziz planteatzen dira irizpideak. Ebaluazio-irizpideen nibelazioa Hizkuntzetarako Europako Erreferentzia Esparru Bateratuan (HEEEB) oinarrituta dago, irizpideak Batxilergoko etapako ikasleen heldutasunera eta garapen psikoebolubora egokituta badaude ere.

Oinarrizko jakintzek jakintzagaiko konpetentzia espezifikoen eskuratzeko beharrezkoak diren ezagutzak (jakitea), trebetasunak (egiten jakitea) eta jarrerak (izaten jakitea) biltzen dituzte, eta irizpideen bitartez ikaskuntzak ebaluatzeko aukera errazten dute. Hiru multzotan egituratuta daude. *Komunikazioari* buruzko multzoak ulermen, ekoizpen, interakzio eta bitartekotzako hizkuntza-jarduerak garatzeko mobilizatu beharreko jakintzak biltzen ditu, informazio-iturrien bilaketa, hautaketa, kontraste eta kudeaketari lotutakoak barne. *Eleaniztasunari* buruzko multzoak hizkuntzen funtzionamenduari buruzko gogoeta egiteko gaitasunari lotutako jakintzak biltzen ditu, atzerriko hizkuntza ikasten eta ikasleen hizkuntza-erreperitorioa osatzen duten hizkuntzak hobetzen laguntzeko. Azkenik, *Kulturartekotasunari* buruzko multzoak atzerriko hizkuntzaren bidez komunikatutako kulturei buruzko jakintzak biltzen ditu. Halaber, atzerriko hizkuntza herrien artean komunikatu eta ulertzeko baliabidea eta parte-hartze sozialerako eta aberaste pertsonalerako tresna den heinean harekiko interes-jarrerak garatzera bideratutako jakintzak jasotzen ditu.

Hizkuntzetarako Europako Erreferentzia Esparru Bateratua (HEEEB) jakintzagaiko curriculum-elementuak bideratu, nibelatu eta zehazteko erreferentzia da. Tresna horrek ikaskuntza dinamikoa, jarraitua, malgua eta irekia errazten du, eta ikaskuntza horrek ikasleen heldutasunera, inguruabarretara, beharretara eta interesetara egokituta egon beharko du. Ikasleak gai izango dira esparru desberdinen berezko komunikazio-egoeretan oinarrizko jakintza guztiak abian jartzeko. Testuak ikasleek ezagutzen dituzten eguneroko gaiei buruzkoak izango dira, garrantzi pertsonalekoak edo interes publikokoak, eta Garapen Iraunkorrerako Helburuei (GIH) eta XXI. mendeko erronkei lotutako alderdiak jasoko dituzte.

HEEEBn planteatzen den ekintzara bideratuta dagoen eta metodologia eklettikoen erabilera sustatzen duen ikuspegiari jarraikiz, curriculum honen konpetentzia-izaerak atzerriko hizkuntzaren ikaskuntza, irakaskuntza eta ebaluazioa sendotzeko tresna digitalak erabiltzera eta hizkuntzen tratamendu integratua kontuan hartuko duten diziplinarteko eta testuinguruan kokatutako zeregin esanguratsuak eta garrantzitsuak sortzera bultzatzen ditu irakasleak. Ikasleak beren ikasteko prozesuaren erantzuleak izango diren gizarte-eragile autonomotzat hartuko dira. Etapa honetan, nazioz haraindiko kolaborazio-proiektuak txertatu behako lirarteke, aurreiritzirik gabeko Europako herritartasun demokratiko baten eraikuntza bultzatuko duten Europako programen esparruan.

KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK

1. Erabili ohi diren diskurtso-generoetako testuak, hizkuntza estandarrean adierazitakoak, ulertzea eta interpretatzea, iturri fidagarriak bilatuz eta esanahiak inferitu eta egiaztatzekeo estrategiak erabili, betiere ideia nagusiak ateratzeko eta aztertzekeo, eta planteatutako komunikazio-beharretan oinarritako argudio-ildoak kritikoki baloratzeko.

Ulermenak informazioa jasotzea eta prozesatzea dakar. Batxilergoko etapan, ahozko testuetan, idatzizkoetan eta multimodaletan oinarrituta garatu beharreko komunikazio-trebetasun bat da ulermena. Garapen Iraunkorrerako Helburuei lotutako eta hizkuntza estandarrean adierazitako garrantzi pertsonaleko edo interes publikoko gaiak landuko dira.

Maila honetan, ulermenak honako hauek dakartza: testuak ulertu eta interpretatzea, ideia nagusiak eta argudio-ildorik azpimarragarrienak ateratzea, eta edukia, asmoa, diskurtso-ezaugarriak eta ñabardura jakin batzuk (hala nola ironia eta hizkuntzaren erabilera estetikoa) kritikoki baloratzea. Horretarako, estrategiarik egokienak abiarazi behar dira, asmoa eta testuetako iritzi inplizituak zein esplizituak bereizteko.

Ikasleentzako ulermen-estrategiarik baliagarrienen artean, honako hauek aipa daitezke: esanahien inferentzia eta egiaztapena, hitzik gabeko elementuen interpretazioa, testuen azpian dauden iritziei eta asmoari buruzko hipotesien formulazioa eta ikasleen hizkuntza-errepertorioa osatzen duten hizkuntzen ezagutza, trebetasun eta jarreraren transferentzia eta integrazioa. Formatu multimodalean, testuaren asmoari eta zentzuari buruzko hasierako hipotesia egiaztatzea eta, beharrezkoa izanez gero, hipotesi alternatiboak planteatzea ahalbidetzen duten hainbat irudikapen motaren (idazketa, irudia, grafikoa, taulak, diagramak, soinua, keinuak eta abar), testuinguru-informazioaren (hizkuntzaz kanpoko elementuak) eta informazio kotestualaren (hizkuntza-elementuak) interpretazioa biltzen ditu ulermenak.

Estrategia horiez gain, iturri fidagarriak euskarri analogikoetan zein digitaletan bilatzea oso metodo baliagarria da ulermenerako, informazioa egiaztatu, balidatu eta sostengatzea eta testuetan oinarrituta ondorio garrantzitsuak lortzea ahalbidetzen baitu. Ulertzeko eta interpretatzeko prozesuetarako, aurreiritzi eta estereotipoen identifikazio kritikoa eta desberdintasun eta antzekotasun etnokulturalekiko interesa bultzatuko duten komunikazio-testuinguru dialogikoak behar dira.

Kompetentzia espezifiko hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK2, HKK3, KE1, KE2, STEM4, KD1, KPSII5, KAKK2.

2. Erabili ohi diren diskurtso-generoetako testu originalak ekoiztea, hedadura handiagokoak, argiak, ondo antolatuak eta xehatuak, plangintza, sintesia, konpentsazio eta autozuzenketa gisako estrategiak erabiliz, betiere komunikazio-xede zehatzei jarraikiz ideiak eta argudioak era sortzaile, egoki eta koherentean adierazteko.

Ekoizpenak ahozko adierazpena, idatzizkoa zein multimodala biltzen ditu. Etapa honetan, Garapen Iraunkorrerako Helburuei buruzko garrantzi pertsonaleko edo interes publikoko testuak sormenarekin, koherentziarekin eta egokitasunarekin idazteari eta azaltzeari lotuta egongo da ekoizpena. Etapa honetan, hainbat formatu eta euskarritako ekoizpenak honako alderdi hauek bildu ditzake: tamaina ertaineko aurkezpen formal baten azalpena (ideiak adibide eta xehetasun egokiekin sendotuz), deskribapen argia eta xehatua, eta egitura logiko bati erantzungo dioten eta tresna digital eta analogikoen bidez planteatutako ikuspegiaren aldeko eta kontrako puntuak azalduko dituzten argudio-testuen idazketa. Ekoizpenak, halaber, Interneteko informazioaren bilaketa aurreratua dakar, dokumentazio-iturri gisa. Formatu multimodalean, ekoizpenak esanahia sortzeko hainbat baliabideren erabilera bateratua aurreikusten du (idazketa, irudia, grafikoak, taulak, diagramak, soinua, keinuak eta abar), baita komunikatzeko, kolaborazioan lan egiteko eta informazioa partekatzeko gailu digitalen, tresnen eta aplikazioen hautaketa, konfigurazioa eta erabilera ere, sareko ekintzak, presentzia eta agerikotasuna arduraz kudeatuz.

Testuen ekoizpenari lotutako jarduerak funtzio garrantzitsuak betetzen dituzte eremu akademiko eta profesionalean, eta funtzio horiei lotutako balio sozial eta zibiko zehatz bat dago. Hainbat euskarritako ekoizpenik formalenetan lortutako trebetasuna komunikazioaren konbentzioen eta diskurtso-ezaugarririk ohikoenen erabileraren bidezko ikaskuntzaren emaitza da. Hizkuntza-izaerako alderdi formalagoak ez ezik, erabilitako generoari lotutako aurreikuspenen eta konbentzioen ikaskuntza, hizkuntzaren erabilera etikoa, sormenezko ekoizpeneko tresnak eta erabilitako euskarriaren ezaugarriak ere biltzen ditu. Ekoizpen formala zein informala hobetzeko aukera ematen duten estrategiek honako hauek biltzen dituzte etapa honetan: plangintza, autoebaluazioa eta koebaluazioa, atzeraelikadura eta monitorizazio, balidazio eta konpentsazio autonomia eta sistematikoa.

Konpetentzia espezifikoa hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK1, HKK5, KE1, KE2, STEM 4, KD2, KD3, KPSII5, EK1, EK3, KAKK3.1.

3. Beste pertsona batzuekin aktiboki, behar adinako jario eta zehaztasunarekin eta naturaltasunez elkarreraginean aritzea, kooperazio-estrategiak erabiliz, baliabide analogikoak eta digitalak erabiliz eta adeitasun-arauak errespetatuz, betiere komunikazio-xede zehatzei erantzuteko.

Interakzioak bi parte-hartzaile edo gehiago inplikatzeko diskurtso bat osatzeko garaian. Pertsona arteko interakzioa hizkuntzaren jatorritzat hartzen da, eta pertsona arteko funtzioak, kooperatiboak eta transakzionalak biltzen ditu. Beste pertsona batzuekiko interakzioan, honako hauek esku hartzen dute: hizkuntza-adeitasunak, netiketak, komunikazioaren hitzezko eta hitzik gabeko elementuek, eta ahozko genero dialogikoetarako, idatzizkoetarako eta multimodaletarako egokitzapenak. Hezkuntza-etapa honetan, interakzioak ikasleentzat garrantzi pertsonala duten edo interes publikokoak diren gaiak lantzea espero da.

Konpetentzia espezifikoa hau funtsezkoa da ikaskuntzan, hizkuntzen arteko transferentziak egiteko, kooperazioan jarduteko, hitza eman eta hartzeko zein argibideak edo berrespena eskatzera bideratutako galderak egiteko estrategiak biltzen baititu. Interakzioa, gainera, ezinbesteko jardura da kooperazio-lanean. Izan ere, lan horretan, zereginak eta erantzukizunak modu zuzen, eraginkor, errespetuzko eta enpatikoan banatu eta onartzea helburu partekatuek lortzera bideratuta dago. Horrez gain, hizkuntza-adeitasunari eta etiketa digitalari buruzko arauak eta printzipioak ikasi eta aplikatzeak herritartasun demokratikoa, arduratsua, errespetuzkoa, segurua eta aktiboa gauzatzeko prestatzen ditu ikasleak.

Konpetentzia espezifikoa hau deskriptore hauekin lotzen da: HKK5, KE1, KE2, KD3, KPSII3.1, KPSII3.2, HK3, KAKK3.1.

4. Hizkuntzen edo aldaeren, edota hizkuntza bereko modalitate edo erregistroen arteko bitartekotza egitea, kontzeptuak eta iritziak azaltzera edo mezuak sinplifikatzera bideratutako estrategia eta eza-gutza eraginkorrak erabiliz, informazioa modu eraginkor, argi eta arduratsuan helarazteko eta komunikazioa erraztuko duen giro positiboa sortzeko.

Bitartekotza hainbat estrategiatan (hala nola birformulazioan) oinarrituta mezuak edo testuak ahoz edo idatziz azaltzean eta haien ulermena erraztean datzan hizkuntza-jardura da. Bitartekotzan, ikasleek zubiak eraikitzeaz arduratutako gizarte-eragile gisa jardun behar dute, eta mezuak dialogikoki sortzen edo adierazten lagundu behar dute, hizkuntza desberdinen artean ez ezik, hizkuntza bereko modalitate edo erregistro desberdinen artean ere bai. Horretarako abiapuntuak kooperazio-lana eta besteen iritziak eta jarrerak argitzera bideratutako lana izango dira.

Batxilergoko etapan, bitartekotzak hiru alderdi ditu ardatz nagusi. Alde batetik, hizkuntzak komunikazio-testuinguruan sortzen diren erronkei aurre egiteko eta komunikaziorako eta ikaskuntzarako espazio eta baldintza egokiak sortzeko tresna gisa betetzen duen rola dago. Bestalde, bitartekotzak gainerakoen parte-hartzea behar du esanahi berriak sortu eta ulertzeko. Azkenik, bitartekotzak informazio berria era egoki, arduratsu eta konstruktiboan helaraztea dakar. Horretarako, baliabide konbentzionalak zein aplikazio edo plataforma birtualak erabil daitezke edukiak itzultzeko, aztertzeko, interpretatzeko eta partekatzeko. Etapa honetan, mezuak edo testuak ikasleentzat garrantzitsuak diren edo interes publikoa duten gaiak buruzkoak izango dira. Formatu multimodalean, birformulazioak edo bitartekotzak esanahia sortzeko baliabideen interpretazioa eta erabilera hartzen du kontuan: idazketa, irudia, grafikoak, taulak, diagramak, soinua, keinuak eta abar.

Bitartekotzak ikasleentzat pentsamendu estrategikoaren garapena errazten du. Izan ere, beren errepertorioko trebetasun eta estrategiarik egokienak behar bezala aukeratu behar dituzte komunikazio eraginkorra lortzeko eta, halaber, norberak eta beste pertsona batzuek informazioaren elkartrukerako kooperazio-inguruneetan parte hartzeko. Era berean, eskuragarri dauden baliabideak ezagutu behar dira, eta gainerakoen motibazioa eta enpatia sustatu behar da, solaskideen motibazioak, iritziak, ideiak eta ingu-

ruabar pertsonalak ulertuz eta errespetatuz eta norberarekin harmonizatuz. Hori dela eta, enpatia, errespetua, espiritu kritikoa eta zentzu etikoa funtsezko elementuak dira bitartekotzan.

Konpetentzia espezifiko hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK5, KE1, KE2, KE3, STEM4, KPSII3.1, KPSII3.2, EK1.

5. Norberaren hizkuntza-errepertorioa mobilizatzea eta erabiltzea, errepertorio hori osatzen duten hizkuntza eta aldaera bakoitzaren funtzionamenduari buruzko gogoeta kritikoa eginez eta norberaren ezagutzak eta estrategiak esplizitu eginez eta partekatuz, betiere atzerriko hizkuntza ikasteko gaitasuna eta norbere komunikazio-beharretarako erantzuna hobetzeko.

Hizkuntza-errepertorioaren erabilera eta haren funtzionamenduari buruzko gogoeta hizkuntzak eskuratzeko ikuspegi eleaniztunari lotuta daude. Ikuspegi eleaniztunaren abiapuntua da ikasleek ezagutzen dituzten hizkuntzekin dituzten esperientziak hizkuntza berrien ikaskuntza zabaltzeko eta hobetzeko oinarria direla, eta hizkuntza-errepertorio eleaniztuna eta jakin-min eta sentsibilizazio kulturala garatzen eta aberasten laguntzen dietela.

Batxilergoko etapan, ezinbestekoa da ikasleek hizkuntzen funtzionamenduari buruzko gogoeta egitea eta beren errepertorio pertsonala osatzen duten hizkuntzak sistematikoki alderatzea, antzekotasunak eta desberdintasunak aztertuz, hizkuntza horietan lortutako ezagutzak eta estrategiak zabaltzeko. Era horretan, hizkuntza berrien ikaskuntza erraztu eta komunikaziorako konpetentzia hobetuko da. Hizkuntzei eta haien funtzionamenduari buruzko gogoeta kritikoak eta sistematikoak ikasleek hizkuntzen arteko erlazioak ulertzea dakar, eta hizkuntza- eta komunikazio-esparruan dituzten indarrak eta gabeziak identifikatzen laguntzen du. Ikasleak, gainera, ezagutza eta estrategia propioez jabetuko dira, eta esplizitu egingo dituzte. Ildo horretan, ziurgabetasunari aurre egiteko eta ekimenaren zentzua eta helburuak lortzean edo erabakiak hartzean beharrezkoa den jarraitutasuna garatzeko trebetasunak ere beharko dira.

Gainera, hainbat hizkuntza eta aldaera ezagutzeak gizartearen hizkuntza-aniztasuna alderdi aberasgarri gisa kritikoki baloratzea eta aniztasun horretara egokitzea ahalbidetzen du. Norberaren hizkuntza-errepertorioari buruzko eduki berriak sortu eta txertatzeko gailu eta tresna analogikoak zein digitalak hautatzeak, konfiguratzeko eta aplikatzeko beste hizkuntza batzuk eskuratzeko eta hobetzeko zeregina erraztu dezakete.

Konpetentzia espezifiko hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: KE2, KD3, KPSII1.1, KPSII5.

6. Atzerriko hizkuntzatik abiatuta, hizkuntza-, kultura- eta arte-aniztasuna kritikoki baloratzea eta aniztasun horretara egokitzea, hizkuntzen eta kulturen arteko antzekotasun eta desberdintasunei buruzko gogoeta eginez eta haiek partekatuz, betiere kulturarteko egoeretan enpatiaz, errespetuz eta eraginkortasunez jokatzeko eta elkar ulertzea sustatzeko.

Kulturartekotasunak gizartearen hizkuntza-, kultura- eta arte-aniztasuna esperimentatzea, aztertzea eta hari etekina ateratzea dakar. Batxilergoko etapan, kulturartekotasunak gainerakoekin ulertzea errazten du, eta arreta espezifiko merezi du. Izan ere, ikasleek herritartasun arduratsua, errespetuzkoa eta konprometitua gauzatzeko oinarriak finkatzen ditu, eta estereotipo eta aurreiritzien ondorioz kulturartekotasunaren pertzepzioa desitxuratuta egotea eta hori diskriminazio mota jakin batzuen jatorria izatea eragozten du. Balorazio kritikoak eta aniztasunera egokitzeak kulturarteko egoeretan enpatiaz, errespetuz eta arduraz jokatzeko ahalbidetu behar diete ikasleei.

Aniztasunaz jabetzeak hainbat kulturaren arteko lotura ezartzeko aukera ematen die ikasleei. Gainera, sentsibilitate artistiko eta kulturalaren garapena bultzatzen du, baita beste kultura batzuetako pertsonen harremanak ezartzea ahalbidetuko duten estrategia ugari identifikatu eta erabiltzeko gaitasuna ere. Atzerriko hizkuntzaren irakaskuntzan planteatu daitezkeen kulturarteko egoerek (Europako programen esparruan, adibidez) esperientzia, ideia, gizarte eta kultura berrietara irekitzeko, desberdinarekiko interesa agertzeko, norberaren ikuspegia eta kultura-balioen sistema bera erlatibizatzeke eta diskriminazio mota orotan oinarritutako jarreraren edo estereotipoen sendotzearen ondorioak baztertzeke eta ebaluatzeke au-

kera ematen diete ikasleei. Hori guztia kultura partekatu bat eta iraunkortasunarekin eta balio demokrati-koekin konprometitutako herritartasuna bultzatzeko eta justifikatzeko helburuarekin garatu behar da.

Konpetentzia espezifiko hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK5, KE3, KPSII3.1, HK3, KAKK1.

EBALUAZIO-IRIZPIDEAK

Eta honetan, hizkuntza-mailan landu beharreko testuak garrantzi pertsonaleko edo interes publikoko hainbat esparrutako gai orokorrei edo espezifikoagoei buruzkoak izango dira, eta bereziki kontuan har-tuko dira testu akademikoak, hedabideetakoak eta fikziozkoak.

Atzerriko Lehen Hizkuntza I eta II
1. konpetentzia espezifikoa
1.1. Tamaina handi samarreko, benetako edo egokitutako, ahozko, idatzizko eta multimodalak, ongi antolatuak eta komple-xuak, erregistro formalekoak zein informalekoak, zehatzak zein abstraktuak, garbi eta hizkuntza estandarrean edo ohiko aldaeretan adieraziak, baita ingurune zaratatsu samarretan ere, eta hainbat euskarriren bitartez sortutako testuen ideia nagusiak, informazio zehatua eta inplikazio orokorrak ateratzea eta aztertzea.
1.2. Tamaina eta konplexutasun handi samarreko testuen edukia, asmoa, diskurtso-ezaugarriak eta ñabardura jakin batzuk (hala nola ironia eta hizkuntzaren erabilera estetikoak) kritikoki interpretatzea eta baloratzea.
1.3. Testuen zentzu orokorra, funtsezko informazioa eta xehetasunik garrantzitsuenak ulertzeko, testuen asmoa eta iritziak (inplizituak zein esplizituak) bereizteko, esanahiak inferitzeko eta hitzik gabeko elementuak interpretatzeko, eta baliotasu-nari, kalitateari, gaurkotasanari eta fidagarritasanari lotutako irizpideak aplikatuz informazioa bilatu, hautatu, egiaztatu eta era egoki eta seguruan biltegitratzeko komunikazio-egoera bakoitzean egokienak diren estrategiak eta ezagutzak hautatzea, antolatzea eta aplikatzea.
2. konpetentzia espezifikoa
2.1. Hainbat motatako testu argiak, koherenteak, xehatuak, ongi antolatuak eta solaskidearentzat eta komunikazio-xedera-ko egokiak ahoz, behar adinako jarioarekin, zuzentasunez, ahoskera, intonazio eta erregistro egokiak erabiliz adieraztea, deskribatzeko, kontatzeko, argudiatzeko eta informatzeko helburuarekin, hainbat euskarritan, hitzezko eta hitzik gabeko baliabideak erabiliz eta hizkuntza, eraginkortasunez ez ezik, etikoki ere erabiliz.
2.2. Tamaina handi samarreko testu original xehatuak, ongi egituratuak eta konplexu samarrak, lexikoari dagokionez abe-ratsak eta komunikazio-egoerara, testu-tipologiara eta erabilitako tresna analogiko eta digitaletara egokituak idaztea eta zabaltzea, akats garrantzitsuak saihestuz, hainbat iturritako informazioa eta ideiak birformulatuz, laburbilduz eta koherentziaz antolatuz, norberaren iritziak justifikatuz, hizkuntza etikoki erabiliz, jabetza intelektuala errespetatuz eta plagioa saihestuz.
2.3. Ongi egituratutako eta komunikazio-asmoetara, testuinguru-ezaugarrietara, alderdi soziokulturaletara eta testu-tipolo-giara egokitutako testuak osatzeko plangintza, ekoizpen, berrikuspen eta kooperazioko ezagutzak eta estrategiak hautatzea, antolatzea eta aplikatzea, zereginaren eta testua zuzenduta dagoen solaskide erreal edo potentzialen arabera egokienak diren baliabide fisikoak edo digitalak erabiliz.
3. konpetentzia espezifikoa
3.1. Egoera interaktibo sinkronoak edo asinkronoak planifikatzea eta egoera horietan hainbat euskarriren bidez asertiboki eta aktiboki parte hartzea eta kolaboratzea, hizkuntza-adeitasunaren, netiketa eta solaskideen behar, ideia, kezka, ekimen eta motibazioen inguruan ekimena, enpatia eta errespetua agertuz, ideiak eta iritziak zehaztasunez adieraziz eta era sines-garran argudiatuz.
3.2. Komunikazioa hasi, jarraitu eta amaitzeko, hitza adeitasunez hartu eta emateko, norberaren ekarpena solaskideen ekarpenera egokitze (haien erreakzioak hautemanez), argibideak eta azalpenak eskatu eta formulatzeko, arazoak birfor-mulatu, konparatu eta egiaztatu, laburbildu, haietan lagundu, eztabaidatu eta konpontzeko eta egoera zailak kudeatzeko estrategia egokiak eraginkortasunez, naturaltasunez eta ingurune desberdinetan hautatzea, antolatzea eta erabiltzea.
4. konpetentzia espezifikoa
4.1. Aniztasuna kontuan hartu beharreko egoeretan testuak, kontzeptuak eta komunikazioak interpretatzea eta azaltzea, hainbat baliabide eta euskarri baliatuta, solaskideekiko eta erabilitako hizkuntza, aldaera edo erregistroekiko errespetua eta estimazioa agertuz eta, elkar ulertzeko problemak ebazpenean parte hartuz.
4.2. Zubiak sortzen lagunduko duten, komunikazioa erraztuko duten, testuak, kontzeptuak eta mezuak azaltzeko eta simpli-fikatzeko baliagarriak izango diren eta komunikazio-asmoetarako, testuinguru-ezaugarrietarako, alderdi soziokulturaletara-ko eta testu-tipologiarako egokiak izango diren estrategiak aplikatzea, baliabide eta euskarri fisikoak edo digitalak erabiliz, zereginaren eta solaskideen alde aurreko ezagutzen, interesen eta ideien arabera.

Atzerriko Lehen Hizkuntza I eta II
5. kompetentzia espezifiko
5.1. Hainbat hizkuntza alderatzea eta haien arteko antzekotasunak eta desberdintasunak kontrastatzea, hizkuntzen funtzio-namenduari buruz sistematikoki gogoeta eginez eta haien arteko loturak ezarri.
5.2. Atzerriko hizkuntza ikasteko eta hizkuntza horretan komunikatzeko gaitasuna hobetzen lagunduko duten estrategiak eta ezagutzak ekimenez eta sormenez erabiltzea, beste solaskide batzuen eta euskarri analogiko eta digitalen laguntzarekin edo gabe.
5.3. Atzerriko hizkuntzaren ikaskuntzaren inguruko aurrerapenak eta zailtasunak erregistratu erregistratzea eta haiei buruzko gogoeta egitea, zailtasun horiek gainditzeko eta ikaskuntza indartzeko estrategiarik egokienak eta eraginkorrenak hautatuz, ikaskuntzaren planifikaziorako, autoebaluaziorako eta koebaluaziorako estrategia eta tresnen bidez hala nola Hizkuntzen Portfolio Europarraren (HPE) edo ikaskuntza-eguneroko baten bidez, aurrerapen eta zailtasun horiek esplizitu eginez eta partekatuz.
6. kompetentzia espezifiko
6.1. Kulturarteko egoeretan modu egoki, enpatiko eta errespetuzkoan jokatzeko, hizkuntza eta kultura desberdinen artean loturak eraikiz, diskriminazio, aurreiritzi eta estereotipo mota oro baztertuz eta ebaluatuz, eta komunikazioa zailtzen duten faktore soziokulturalak zuzenduz.
6.2. Atzerriko hizkuntza hitz egiten den herrialdeek berezkoa duten hizkuntza-aniztasuna, aniztasun soziokulturala eta arte-aniztasuna kritikoki baloratzea, gozamen eta aberastasun pertsonaleko iturriztat hartuz giza eskubideei dagokienez, eta aniztasun horretara egokitzea, kultura partekatu baten eta iraunkortasunarekin eta balio demokratikoekin konprometitutako herriartasun baten garapena bultzatuz eta justifikatuz.
6.3. Hizkuntza-, kultura- eta arte-aniztasuna defendatu eta estimatzeko estrategiak sistematikoki aplikatzea, balio ekosozialak eta demokratikoak kontuan hartuz eta justizia-, ekitate- eta berdintasun-printzipioak errespetatuz.

OINARRIZKO JAKINTZAK

Atzerriko Lehen Hizkuntza I eta II
A. Komunikazioa.
Ahozko, idatzizko eta testu multimodalaren ulermena (aurrea hartzea, egiaztapena, dedukzioa, zalantzen argitzea, ulertzeko arazo propioen identifikazioa eta abar), produkzioa eta koprodukzioa (informazioaren plangintza eta bilaketa, testua lantzeko zeregina, berrikuspina eta autozuzenketa) planifikatu, gauzatu, kontrolatu eta zuzentzeko estrategiak.*
Eguneroko egoeretan bitartekotza-jarduerak egitea ahalbidetzen duten ezagutzak, trebetasunak eta jarrerak.*
Komunikazio-esparrura eta -testuingurura egokitutako komunikazio-funtzioak: pertsonen, objektuen, lekuen, prozeduren, prozesuen, fenomenoaren ezaugarri fisikoak eta abstraktuak deskribatzea; argibideak, aholkuak, ohartarazpenak eta abisuak ematea; iraganeko aldizkako eta ohiko gertaerak kontatzea, egungo egoerak deskribatzea eta etorkizuneko gertaerak eta epe labur, ertain eta luzeko iragarpenak adieraztea; emozioak adieraztea; interesa, onarpena, estimazioa, goraipamena, mirespena, gogobetetzea, itxaropena, konfiantza, sorpresa eta haien kontrakoak adieraztea; iritzia adieraztea; argudioak adieraztea; birformulatzea, besteen iritzia aurkeztea, laburbiltzea; jakin-mina, ezagutza, ziurtasuna, berrespena, zalantza, eszeptizismoa, borondatea, asmoa, erabakia, promesa, agindua, baimena eta debekua, salbuespena eta eragozpena adieraztea; iradokizunak, nahiak, baldintzak eta hipotesiak formulatzea.*
Testuinguru-ereduak eta diskurtso-generoak pertsona arteko harremanen, mundu profesionalaren, komunikabideen, ikaskuntzaren eta literaturaren esparruen berezko erabilera komunekoak diren ahozko, idatzizko eta testu multimodal luze eta lexikoan eta egituretan aberatsak direnak, ulertu, ekoitzi eta koproduzitzeko: testuinguruaren ezaugarriak eta ezagutza (parte-hartzaileak eta egoera), testuinguruak sortutako aurreikuspenak eta generoaren, testu-funtzioaren eta egituraren araberako antolaketa eta egituraketa.*
Hizkuntza-unitateak eta unitate horiei lotutako esanahiak, hala nola entitatearen eta haren propietateen adierazpena; kantitatea eta kalitatea; espazioa eta espazio-erlazioak; denbora eta denbora-erlazioak; denboraren adierazpena: iragana, oraina, etorkizuna; aspektuaren adierazpena: puntuala, iraunkorra, ohitura-aspektua, inkoatiboa, amaiera-aspektua; modalitatearen adierazpena: faktualtasuna, gaitasuna, aukera/probabilitatea, beharra, betebeharra, baimena, asmoa; baieztapena, ukapena, galdera eta harridura; erlazio logikoak: konjuntzioa, disjuntzioa, oposizioa/kontzesioa, kausa, helburua, konparazioa, emaitza/korrelazioa, baldintza, zehar-estiloa, denbora-erlazioak.*
Ikasleentzat interesa duen lexiko arrunta eta espezializatua: denbora eta espazioa; egoerak, ekitaldiak eta gertaerak; jarduerak, prozedurak eta prozesuak; harreman pertsonalak, sozialak, akademikoak eta profesionalak; hezkuntza, lana eta ekintzailtza; hizkuntza eta kulturarteko komunikazioa; zientzia eta teknologia; historia eta kultura; eta lexikoa aberasteko estrategiak (eratorpena, konposizioa, polisemia, sinonimia eta abar).*

Atzerriko Lehen Hizkuntza I eta II
Soinu-, azentu-, erritmo- eta intonazio-patroiak eta patroi horiei lotutako esanahi eta asmo komunikatibo orokorrak. Oinarriko alfabeto fonetikoak.*
Konbentzio ortografikoak eta formatu, patroi eta elementu grafikoei lotutako esanahiak eta komunikazio asmoak.*
Elkarrizketa-konbentzio eta -estrategiak, komunikazioa hasi, jarraitu eta amaitzeko, hitza hartu eta emateko, argibideak eta azalpenak eskatu eta emateko, birformulatu, konparatu eta kontrastatzeko, laburbildu eta parafraseatzeko, kolaborazioan aritzeko, esanahiak negoziatzeko edo ironia detektatzeko, formatu sinkronoan edo asinkronoan.*
Baliozko informazioa, kalitatekoa, egungoa eta fidagarria bilatu eta hautatzeko baliabide analogiko eta digitalak eta estrategia aurreratuak, eta edukiez arduratzea.*
Kontsultatutako iturrien eta erabilitako edukien gaineko jabetza intelektuala eta egile-eskubideak: datu bibliografikoak tratatzeko tresnak eta plagioa saihesteko baliabideak.*
Ahozko ulermen, produkzio eta koproduktzioarako, idatzizkorako eta multimodalerako tresna analogikoak eta digitalak; eta proiektuak atzerriko hizkuntzako hitzuneekin edo ikasleekin ikasi, komunikatu eta garatzeko hezkuntza-arloko interakzio, kolaborazio eta kooperazioko plataforma bertualak (ikasgela bertualak, bideokonferentziak, kolaborazio-tresna digitalak eta abar).*
B. Eleaniztasuna eta ikaskuntzari buruzko gogoeta.
Autokonfiantza, ekimena eta asertibitatea. Autozuzenketa- eta autoebaluazio-estrategiak, atzerriko hizkuntzaren ikaskuntza autonomoan aurrera egiteko baliabide gisa.*
Komunikazio-behar jakin bati eraginkortasunez eta autonomia, egokitasun, koherentzia, kohesio eta zuzentasun handiarekin erantzuteko estrategiak eta teknikak eta atzerriko hizkuntzan eta norberaren hizkuntza-errepertorioko gainerako hizkuntzetan lortutako konpetentzia-mailaren ondoriozko mugak gaituz.*
Ikasteko baliabideak eta hizkuntza-unitateak identifikatu, antolatu, gogoan gorde, berreskuratu eta sormenez erabiltzeko estrategiak (lexikoa, morfosintaxia, soinu-patroiak eta abar), hizkuntza-errepertorio pertsonala osatzen duten hizkuntzen eta aldaeren konparaziotik abiatuz. Maileguak, kalkoak eta transferentzia negatiboak.*
Autoebaluazio, koebaluazio eta autozuzenketarako eta atzerriko hizkuntzaren ikaskuntzaren inguruko aurrerapenak eta zailtasunak erregistratzeko estrategia eta tresna analogikoak eta digitalak, indibidualak eta kooperatiboak. Hizkuntzen Portfolio Europarra (HPE)*
Komunikazioari, hizkuntzari, ikaskuntzari eta komunikatzeko eta ikasteko tresnei buruzko gogoeta egiteko eta gogoeta partekatze esamoldeak eta lexiko espezifikoak (metahizkuntza).*
Atzerriko hizkuntzaren eta ikasleen hizkuntza-errepertorioko beste hizkuntza batzuen elementuetatik abiatuta hizkuntzen arteko konparazio sistematikoa egiteko estrategiak: jatorria eta ahaidetasunak.*
Kooperazio-estrategia sinpleak eta konplexuak, eta talde-lanean esleitutako erantzukizun indibidualak bere gain hartzeko jarraibideak. Gatazken kudeaketa.*
C. Kulturartekotasuna.
Atzerriko hizkuntza herrien arteko komunikaziorako eta elkar ulertzeko baliabide gisa, beste kultura eta hizkuntza batzuetara hurbiltzeko bideratzaile gisa eta parte-hartze sozialerako eta aberaste pertsonalerako tresna gisa.*
Atzerriko hizkuntzako hitzuneekin edo ikasleekin hainbat baliabide erabiliz, ahoskera, erritmo eta intonazio egokiarekin, erabilerakomuneko konbentzio ortografikoak eta sozialak errespetatuz eta testuen aurkezpena zainduz, komunikazio-elkartrukeak egiteko eta atzerriko hizkuntzan hitz egiten den herrialdeetako kultura-informazioak ezagutzeko interesa eta ekimena.*
Atzerriko hizkuntzaren berezko kultura-ereduak.*
Konbentzio sozialei, adetasun-arauei eta erregistroei lotutako alderdi soziokulturalak eta soziolinguistikoak; instituzioak, ohiturak eta errituak; balioak, arauak, sinesmenak eta jarrerak; estereotipoak eta tabuak; hitzik gabeko hizkuntza; historia, geografia, kultura eta komunitateak; pertsona arteko harremanak eta globalizazio-prozesuak atzerriko hizkuntzan hitz egiten den herrialdeetan.*
Atzerriko hizkuntzak munduan dituen aldaerak.
Atzerriko Hizkuntza Euskal Herrian eta bere eragina euskaran.
Hizkuntzen egoera Europan. Hizkuntza ofizialak, ez-ofizialak, menderatzaileak, menderatuak. Eskualdeetako edo Eremu Urriko Hizkuntzen Europako Gutuna.
Balio ekosozialak eta demokratikoak kontuan hartuz hizkuntza-, kultura- eta arte-aniztasuna ulertzeko eta estimatzeko estrategiak.*
Hitzezko eta hitzik gabeko hizkuntzaren erabilera diskriminatzaileak prebenitu, detektatu eta baztertzeko eta haien aurrean jarduteko estrategiak.*
Literatura-testuaren eta irakurketaren balorazioa gozamen-iturri gisa, arte- eta kultura-adierazpenetarako hurbilketari eta hizkuntza-aberastasunari eta aberastasun pertsonalari begira.
Literatura-testuak dramatizatu, birsortu eta errezitatzeko estrategiak.